# ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 28ης Απριλίου 1988 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 31 και 35/86,

**Levantina Agricola Industrial SA ( LAISA ),** εταιρία του ισπανικού δικαίου, με έδρα τη Βαρκελώνη, Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο της Λίλλης Marcel Veroone, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Louis Schiltz, 83, boulevard Grande-Duchesse-Charlotte,

και

**CPC España SA,** εταιρία του ισπανικού δικαίου, με έδρα τη Βαρκελώνη, Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενη από τη δικηγόρο Φραγκφούρτης Barbara Rapp-Jung, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

προσφεύγουσες,

υποστηριζόμενες από την

**Campo Ebro Industrial SA,** εταιρία του ισπανικού δικαίου, με έδρα τη Σαραγόσα, Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Βρυξελλών Michel Waelbroeck, και το δικηγόρο Βαρκελώνης Antonio Plasencia, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Ernest Arendt, 4, avenue Marie-Thérèse,

παρεμβαίνουσα,

κατά

**Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενου από τον Arthur Brautigam, κύριο υπάλληλο διοικήσεως στη νομική υπηρεσία του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Jörg Käser, διευθυντή της διευθύνσεως νομικών υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

καθού,

* Γλώσσες διαδικασίας: η γαλλική και η αγγλική.

υποστηριζόμενου από την

**Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων,** εκπροσωπούμενη:

— στην υπόθεση 31/86 από τον Jean-Claude Séché, νομικό σύμβουλο,

— στην υπόθεση 35/86 από τον D. Grant Lawrence, μέλος της νομικής της υπηρεσίας,

με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

και την

**Asociación General de Fabricantes de Azúcar de España ( AGFA ),** με έδρα τη Μαδρίτη, Βασίλειο της Ισπανίας, εκπροσωπούμενη από το δικηγόρο Βαρκελώνης Agusti Bou Maqueda, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο το δικηγόρο Aloyse May, 31, Grand-Rue,

παρεμβαίνουσες,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται η ακύρωση ορισμένων διατάξεων του παραρτήματος Ι της Πράξεως για τους όρους προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και για τις προσαρμογές των Συνθηκών ( ΕΕ L 302 της 15.11.1985, σ. 232 ), που τροποποιούν τον κανονισμό 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης ( ΕΕ L 177, σ. 4 ) και, επικουρικώς, να αναγνωριστεί ότι η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από το Συμβούλιο, είναι υπεύθυνη για τη ζημία που προκάλεσε στις προσφεύγουσες η θέσπιση των ανωτέρω διατάξεων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, εκτελούντα χρέη προέδρου, O. Due και J. C. Moitinho de Almeida, προέδρους τμήματος, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, K. Κακούρη, R. Joliet, T. F. O'Higgins και F. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz
γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 20ής Οκτωβρίου 1987,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του στη συνεδρίαση της 1ης Δεκεμβρίου 1987,

εκδίδει την ακόλουθη

## Απόφαση

1 Με δικόγραφα που κατέθεσαν στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 6 και 10 Φεβρουαρίου 1986, αντιστοίχως, οι εταιρίες Levantina Agricola Industrial SA (στο εξής: LAISA) και CPC España SA (στο εξής: CPC), με έδρα τη Βαρκελώνη, άσκησαν, δυνάμει του άρθρου 173, εδάφιο 2, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητούν ακύρωση ορισμένων διατάξεων του παραρτήματος Ι της Πράξεως για τους όρους προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας και για τις προσαρμογές των Συνθηκών (ΕΕ 1985, L 302, σ. 232) που τροποποιούν τον κανονισμό 1785/81 του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1981, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα της ζάχαρης (ΕΕ L 177, σ. 4). Οι προσφεύγουσες ζητούν, επικουρικώς, να αναγνωριστεί η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από το Συμβούλιο, υπεύθυνη για τη ζημία που προκάλεσε στις προσφεύγουσες η θέσπιση των ανωτέρω διατάξεων.

2 Οι προσφεύγουσες και η εταιρία Campo Ebro Industrial SA (στο εξής: Campo Ebro), που παρενέβη προς στήριξη των αιτημάτων τους, αποτελούν τις μόνες ισπανικές εταιρίες παραγωγής ισογλυκόζης. Αμφισβητούν το κύρος των παραγράφων 3 α) και 5 α) του άρθρου 24 του προαναφερθέντος κανονισμού, σε συνδυασμό με την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου που αφορά τη χορήγηση ποσοστώσεων παραγωγής ισογλυκόζης στις εγκατεστημένες στην Ισπανία επιχειρήσεις, προβάλλοντας παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της αναλογικότητας και, ως επικουρικό λόγο ακυρώσεως, τη μη ορθή κατανομή των ποσοστώσεων μεταξύ των τριών ισπανικών επιχειρήσεων παραγωγής ισογλυκόζης.

3 Το αίτημα αποζημιώσεως, που προβάλλεται επικουρικώς, στηρίζεται στο άρθρο 215 της Συνθήκης, οι προϋποθέσεις εφαρμογής του οποίου συντρέχουν στην παρούσα περίπτωση.

4 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από την Επιτροπή και την Asociación General de Fabricantes de Azúcar de España ( στο εξής: AGFA ), προέβαλε ένσταση απαραδέκτου τόσο των κυρίων αιτημάτων όσο και των επικουρικών. Σύμφωνα με το άρθρο 91, παράγραφος 3, του κανονισμού διαδικασίας, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία ως προς την ένσταση απαραδέκτου.

5 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται κατωτέρω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για να σχηματίσει κρίση το Δικαστήριο.

**Επί του παραδεκτού της προσφυγής ακυρώσεως**

6 Το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι οι προσβαλλόμενες διατάξεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος Συνθήκης που έχει την ίδια αξία, από νομικής απόψεως, με τις αρχικές Συνθήκες και ότι, συνεπώς, δεν αποτελούν πράξη του Συμβουλίου υποκείμενη στον έλεγχο νομιμότητας που προβλέπει το άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΟΚ. Το άρθρο 8 της Πράξεως Προσχωρήσεως αφορά μόνο τη δυνατότητα των οργάνων να καταργούν ή τροποποιούν τις διατάξεις της εν λόγω Πράξεως που καταργούν ή τροποποιούν, κατά τρόπο μη μεταβατικό, πράξεις που εκδόθηκαν από όργανα των Κοινοτήτων, χωρίς να προσφεύγουν στη διαδικασία αναθεωρήσεως των Συνθηκών την εφαρμογή της οποίας προβλέπει το άρθρο 6 της Πράξεως Προσχωρήσεως για την αναστολή, τροποποίηση ή κατάργηση των διατάξεων της εν λόγω Πράξεως.

7 Οι προσφεύγουσες και η Campo Ebro υποστηρίζουν ότι οι προσβαλλόμενες διατάξεις αποτελούν παράγωγο δίκαιο, όπως ρητώς ορίζει το άρθρο 8 της Πράξεως Προσχωρήσεως. Κατά την άποψή τους, μία πράξη δεν μπορεί να υπάγεται ταυτόχρονα στο παράγωγο δίκαιο για ορισμένες διατάξεις της και στο πρωτογενές δίκαιο για ορισμένες άλλες. Εξάλλου, η άποψη που υποστηρίζει το Συμβούλιο θα είχε ως αποτέλεσμα διάκριση μεταξύ του συστήματος που εφαρμόζεται για τις προσαρμογές του παραγώγου δικαίου που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, αφενός, και στις προσαρμογές που προβαίνουν τα κοινοτικά όργανα σύμφωνα με τις κατευθύνσεις του παραρτήματος ΙΙ της εν λόγω Πράξεως, αφετέρου, διάκριση αυθαίρετη, καθόσον την επιλογή της διαδικασίας που ακολουθείται για τις προσαρμογές αυτές δικαιολογούν απλοί λόγοι ευκολίας και συγκυρίας. Υποστηρίζουν, επίσης, ότι αν οι προσβαλλόμενες διατάξεις διέφευγαν από τον έλεγχο του Δικαστηρίου, θα εθίγετο η αποτελεσματικότητα του συστήματος παροχής εννόμου προστασίας, οι θεμελιώδεις νομικές αρχές της Κοινότητας και η ενότητα του κοινοτικού δικαίου.

8 Κατά την Campo Ebro, η δυνατότητα καταργήσεως ή τροποποιήσεως, μετά την προσχώρηση, των μη μεταβατικού χαρακτήρα προσαρμογών των πράξεων των οργάνων αποδεικνύει ότι οι προσαρμογές αυτές δεν συνιστούν όρους προσχωρήσεως κατά την έννοια του άρθρου 237. Εξάλλου, η άποψη του Συμβουλίου θα είχε ως αποτέλεσμα την, κατά παράδοξο τρόπο, υπαγωγή του άρθρου 24 του κανονισμού 1785/81 σε τρία διαφορετικά συστήματα: δυνατότητα προσφυγής μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1985, αδυναμία προσβολής του μετά την 1η Ιανουαρίου 1986 μέχρι την 30ή Ιουνίου 1986, εκ νέου δυνατότητα προσβολής του μετά την 1η Ιουλίου 1986, ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 934/86, με τον οποίο παρατάθηκε η ισχύς των διατάξεων του κανονισμού 1785/81 μέχρι το τέλος της περιόδου εμπορίας 1990/91.

9 Πρέπει, καταρχάς, να παρατηρηθεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, της Συνθήκης Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, οι όροι της προσχωρήσεως και οι προσαρμογές των Συνθηκών περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας που καθίστανται αναγκαίες, περιλαμβάνονται στην Πράξη που επισυνάπτεται στην εν λόγω Συνθήκη.

10 Οι όροι προσχωρήσεως αφορούν την εφαρμογή στα νέα κράτη μέλη του συνόλου του ισχύοντος κατά το χρόνο προσχωρήσεως κοινοτικού δικαίου και συνιστούν το κύριο αντικείμενο της Πράξεως για τους όρους προσχωρήσεως των προαναφερθέντων δύο κρατών.

11 Κατά τα άρθρα 26 και 27 της Πράξεως Προσχωρήσεως οι μη μεταβατικού χαρακτήρα προσαρμογές απαριθμούνται στην ίδια την Πράξη, στο παράρτημα I, ή πραγματοποιούνται από το Συμβούλιο ή την Επιτροπή, σύμφωνα με τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στο παράρτημα II και κατά τη διαδικασία και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 396.

12 Οι προσαρμογές που απαριθμούνται στο παράρτημα I της Πράξεως Προσχωρήσεως αποτελούν, συνεπώς, το αντικείμενο της συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών και του αιτούντος κράτους, που προβλέπει το άρθρο 237 της Συνθήκης. Δεν αποτελούν πράξη του Συμβουλίου, αλλά διατάξεις του πρωτογενούς δικαίου οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 6 της εν λόγω Πράξεως, και εφόσον αυτή δεν ορίζει διαφορετικά, μπορούν να ανασταλούν, τροποποιηθούν ή καταργηθούν μόνο σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στις αρχικές Συνθήκες.

13 Αντιθέτως προς όσα υποστηρίζουν οι προσφεύγουσες και η παρεμβαίνουσα Campo Ebro, η δυνατότητα ελέγχου της νομιμότητας των διατάξεων αυτών δεν μπορεί να συναχθεί από το άρθρο 8 της Πράξεως Προσχωρήσεως το οποίο ορίζει ότι:

« Οι διατάξεις της παρούσας Πράξης που έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την κατάργηση ή τροποποίηση, κατά τρόπο μη μεταβατικό, πράξεων που εκδόθηκαν από όργανα των Κοινοτήτων, αποκτούν την ίδια νομική φύση με τις καταργούμενες ή τροποποιούμενες διατάξεις και υπόκεινται στους ίδιους με αυτές κανόνες. »

14 Η διάταξη αυτή πρέπει να ερμηνευτεί σε συνδυασμό με το προαναφερθέν άρθρο 6. Πράγματι, το άρθρο 8, καθώς και το άρθρο 7 που αναφέρεται στις μεταβατικές διατάξεις, συγκεκριμενοποιούν τις εξαιρέσεις που προβλέπει το άρθρο 6 από τη διαδικασία τροποποιήσεως ή καταργήσεως των διατάξεων της Πράξεως Προσχωρήσεως. Συνεπώς, το άρθρο 8 δεν έχει ως αποτέλεσμα την υπαγωγή στον έλεγχο νομιμότητας των διατάξεων στις οποίες αναφέρεται.

15 Η ερμηνεία αυτή επιβάλλεται και για τον πρόσθετο λόγο ότι οι διατάξεις της Πράξεως Προσχωρήσεως είναι αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων περί προσχωρήσεως και συνιστούν σύνολο με το οποίο επιχειρείται η επίλυση των δυσχερειών που ανακύπτουν από την προσχώρηση τόσο για την Κοινότητα όσο και για το αιτούν κράτος.

16 Το επιχείρημα που αφορά τη μεταβολή της φύσεως των άρθρων 24 έως 32 του κανονισμού 1785/81 τα οποία, κατά το άρθρο 23, εφαρμόζονταν μόνο για τις περιόδους εμπορίας 1981/82 έως 1985/86, των οποίων όμως η εφαρμογή παρατάθηκε από το Συμβούλιο μέχρι το τέλος της περιόδου εμπορίας 1990/91, πρέπει να απορριφθεί. Βεβαίως, οι εν λόγω διατάξεις, καθόσον αφορούν περιόδους εμπορίας μεταγενέστερες εκείνων που προβλέπει η πράξη προσχωρήσεως, υπόκεινται στο δικαστικό έλεγχο που προβλέπει το άρθρο 173 της Συνθήκης. Ωστόσο, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η Campo Ebro, η κατάσταση αυτή δεν είναι παράδοξη. Προκύπτει από το γεγονός ότι η συμφωνία των συμβαλλομένων μερών περιορίζεται, κατά το προαναφερθέν άρθρο 23, στη διάρκεια εφαρμογής των εν λόγω διατάξεων.

17 Σε ό,τι αφορά τον προβαλλόμενο ως αυθαίρετο χαρακτήρα του διαφορετικού καθεστώτος στο οποίο υπόκεινται οι προσαρμογές των πράξεων των οργάνων που προκύπτουν από την ίδια την Πράξη Προσχωρήσεως και εκείνες που προκύπτουν από πρά-

ξεις εκδιδόμενες από τα όργανα κατά το άρθρο 27 της ίδιας Πράξεως, πρέπει να τονιστεί ότι η διαφορά αυτή είναι αποτέλεσμα των διαφορετικών διαδικασιών που επελέγησαν. Πράγματι, ενώ οι προσαρμογές που προβλέπει το άρθρο 27 της Πράξεως πραγματοποιούνται με πράξεις των οργάνων, οι οποίες υπόκεινται, ως εκ της φύσεώς τους, στο γενικό σύστημα ελέγχου της νομιμότητας που προβλέπει η Συνθήκη, οι προσαρμογές που προκύπτουν απευθείας από την Πράξη Προσχωρήσεως δεν συνιστούν πράξεις των οργάνων και, συνεπώς, δεν υπόκεινται σε έλεγχο νομιμότητας.

18 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι οι προσβαλλόμενες διατάξεις, οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Πράξεως Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, δεν συνιστούν πράξη του Συμβουλίου, κατά την έννοια του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ και, κατά συνέπεια, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να ελέγχει τη νομιμότητα των διατάξεων αυτών. Συνεπώς, οι προσφυγές ακυρώσεως είναι απαράδεκτες.

**Επί της αγωγής αποζημιώσεως**

19 Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η προβαλλόμενη ζημία δεν προκύπτει από πράξη που εξέδωσε ως κοινοτικό όργανο, αλλά από διατάξεις της Πράξεως Προσχωρήσεως. Εξάλλου, εφόσον δεν μπορεί να του καταλογιστεί καμία ενέργεια σχετική με τον καθορισμό των προσβαλλομένων κανόνων, το Συμβούλιο θεωρεί ότι το άρθρο 215 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν εφαρμόζεται στην παρούσα υπόθεση.

20 Οι προσφεύγουσες υποστηρίζουν ότι οι προσαρμογές του παραγώγου δικαίου πρέπει να αποδοθούν στο Συμβούλιο, λόγω του προεξέχοντος ρόλου του στη διαδικασία προσχωρήσεως και ότι, κατά συνέπεια, το όργανο αυτό είναι υπεύθυνο για τη ζημία που προκάλεσαν οι εν λόγω προσαρμογές.

21 Πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 237 οι όροι προσχωρήσεως και οι προσαρμογές της Συνθήκης αποτελούν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των κρατών μελών και του αιτούντος κράτους μέλους και ότι το Συμβούλιο περιορίζεται να αποφανθεί επί της αιτήσεως προσχωρήσεως.

22 Κατά συνέπεια, οι αγωγές αποζημιώσεως, καίτοι τυπικώς στρέφονται κατά του Συμβουλίου, αποβλέπουν, στην πραγματικότητα, στην αποκατάσταση ζημιών που προκάλεσε ενδεχομένως συμφωνία συναφθείσα μεταξύ των κρατών μελών, του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιλαμβάνεται παρομοίων αγωγών, οι αγωγές αποζημιώσεως είναι απαράδεκτες.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

23 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι οι προσφεύγουσες ηττήθηκαν πρέπει να καταδικαστούν εις ολόκληρον στα δικαστικά έξοδα. Η παρεμβαίνουσα Campo Ebro φέρει τα δικαστικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

**1) Απορρίπτει τις προσφυγές ως απαράδεκτες.**

**2) Καταδικάζει εις ολόκληρο τις προσφεύγουσες στα δικαστικά έξοδα.**

**3) Η παρεμβαίνουσα Campo Ebro φέρει τα δικαστικά της έξοδα.**

Bosco Due Moitinho de Almeida Koopmans Everling

Bahlmann Galmot Κακούρης Joliet O'Higgins Schockweiler

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 28 Απριλίου 1988.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart